

INACTIVATED INFLUENZA VACCINE

วัคซีนไขหวัดใหญ่ชนิดเชื้อตาย

สิ่งที่ควรรอบ 2008 - 2009

1. ทำไมต้องรับวัคซีน

ไขหวัดใหญ่ (flu) เป็นโรคที่ติดต่อได้อย่างกว้างขวาง โรคนี้เกิดจากเชื้อไวรัสที่ติดต่อกันจากบุคคลหนึ่งถึงบุคคลหนึ่งโดยแพร่จากการไอ จามหรือน้ำมูก

อาการป่วยอื่น ๆ อาจมีอาการคล้ายคลึงกันทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นไขหวัดใหญ่ แต่อาการป่วยซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสไขหวัดใหญ่เท่านั้นจึงจะเป็นไขหวัดใหญ่จริง ๆ

ใคร ๆ ก็สามารถติดไขหวัดใหญ่ได้ แต่เด็กมีอัตราการติดเชื้อสูงสุด คนส่วนมากที่เป็นจะหายภายในสองสามวัน ไขหวัดใหญ่ทำให้เกิดอาการเช่น:

. มีไข้ . เจ็บคอ . หนาวสั่น . เมื่อยล้า
. ไอ . ปวดศีรษะ . ปวดกล้ามเนื้อ

บางคนมีอาการป่วยหนัก อาจนำไปสู่การเป็นปอดบวมได้และจะเป็นอันตรายมากต่อผู้ที่มีปัญหาเรื่องหัวใจหรือระบบการหายใจ ในเด็กอาจทำให้เกิดไข้สูง ท้องเสียและชักได้ ในแต่ละปีมีผู้ที่เป็นไขหวัดใหญ่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลประมาณ 226,000 คน และมีผู้เสียชีวิต 36,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ

วัคซีนไขหวัดใหญ่สามารถป้องกันไม่ให้เป็นโรคนี้ได้

2. วัคซีนไขหวัดใหญ่ชนิดเชื้อตาย

ขณะนี้มีการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ใช้อยู่ 2 ชนิด:

1. วัคซีนชนิดที่เชื้อถูกฆ่าให้ตายแล้ว หรือ "flu shot" เป็นการฉีดเข้ากล้ามเนื้อ 2. วัคซีนชนิดที่เชื้อยังมีชีวิต (ทำให้อ่อนแอลง) เป็นชนิดพ่นจมูก วัคซีนชนิดนี้จะอธิบายในเอกสารข้อมูลเรื่องวัคซีนแยกต่างหาก

เชื้อไวรัสไขหวัดใหญ่มักมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะเหตุนี้วัคซีนไขหวัดใหญ่จึงถูกพัฒนาขึ้นทุกปี และแนะนำให้รับวัคซีนเป็นประจำทุกปี

ในแต่ละปีนักวิทยาศาสตร์พยายามจะบรรจุเชื้อไวรัสที่เป็นต้นเหตุให้เกิดไขหวัดใหญ่ในปีนั้นลงไปในวัคซีน เมื่อเชื้อที่อยู่ในวัคซีนตรงกับเชื้อที่ระบาดอยู่ ก็จะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดอาการป่วยหนักจากไขหวัดใหญ่ได้ แต่ถึงแม้เชื้อจะไม่ตรงกันก็ยังสามารถป้องกันได้บางส่วน แต่จะไม่ช่วยป้องกันอาการคล้ายไขหวัดใหญ่ที่เกิดจากไวรัสชนิดอื่น

ร่างกายจะเริ่มสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานต่อโรคประมาณสองสัปดาห์ หลังการฉีดและอาจมีประสิทธิผลยาวนานถึงหนึ่งปี

วัคซีนไขหวัดใหญ่ชนิดที่เชื้อตายแล้วบางอย่างจะใช้ไธเมอร์ซอล (thimerosal) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของสารปรอท (mercury) เพื่อเก็บรักษาเชื้อให้คงสภาพไว้ บางคนเชื่อว่าไธเมอร์ซอลอาจเกี่ยวข้องกับปัญหาการพัฒนาระบบประสาทของเด็ก

ในปี 2004 Institute of Medicine ตีพิมพ์รายงานสรุปโดยอ้างอิงถึงการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ว่าไม่มีหลักฐานอ้างอิงที่สัมพันธ์กัน วัคซีนไขหวัดใหญ่ที่ปลอดไธเมอร์ซอลเริ่มมีใช้แล้ว

3. ใครควรได้รับวัคซีนไขหวัดใหญ่ชนิดเชื้อตาย

เด็กที่มีอายุ 6 เดือนขึ้นไปและผู้สูงอายุทั้งหมด:

- เด็กทั้งหมดที่มีอายุตั้งแต่ 6 เดือนถึง 18 ปี
- ผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

บุคคลที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนจากไขหวัดใหญ่หรือผู้ที่ต้องได้รับการรักษาเป็นพิเศษ:

- หญิงที่จะตั้งครรภ์ในช่วงที่ไขหวัดใหญ่ระบาด
- บุคคลที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพเป็นระยะยาวด้วยโรคเหล่านี้:
 - โรคหัวใจ - โรคไต
 - โรคปอด - โรคที่เกิดความผิดปกติจากการเผาผลาญอาหารเช่นเบาหวาน
 - โรคหืด - โรคโลหิตจางและโรคโลหิตบกพร่องอื่น ๆ
- บุคคลที่มีระบบภูมิคุ้มกันต่ำอันเนื่องมาจาก:
 - เอชไอวี/เอดส์หรือโรคอื่นที่มีผลต่อระบบภูมิคุ้มกัน
 - การรักษาด้วยยาเป็นเวลานานเช่น ยาสเตียรอยด์
 - การรักษาโรคมะเร็งด้วยแสงเอ็กซ์เรย์หรือยา
- บุคคลที่มีความผิดปกติของกล้ามเนื้อหรือระบบประสาท (เช่น โรคลมชักหรืออัมพาต) ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการหายใจหรือการกลืน
- บุคคลที่มีอายุระหว่าง 6 เดือนถึง 18 ปี ที่กำลังรับการรักษาดูแลด้วยยาแอสไพรินเป็นเวลานาน (บุคคลเหล่านี้ อาจเกิดโรคเรย์ ชินโดรมถ้าติดเชื้อไขหวัดใหญ่)
- บุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านพักคนชราที่ประกอบไปด้วยผู้ที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง

ผู้ทำหน้าที่เลี้ยงดูหรืออาศัยอยู่กับบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนจากไขหวัดใหญ่:

- เจ้าหน้าที่ด้านการรักษาพยาบาล
- บุคคลในครอบครัวและผู้ดูแลเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี
- บุคคลในครอบครัวและผู้ให้การดูแลแก่
 - ผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป หรือ
 - ใครก็ตามที่มีโรคประจำตัวที่ทำให้เป็นผู้มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนเมื่อเป็นไขหวัดใหญ่

เจ้าหน้าที่ด้านการรักษาพยาบาลควรได้รับการฉีดวัคซีนประจำปีสำหรับ:

- ท่านที่ให้บริการบริการในชุมชน
- ท่านที่อาศัยอยู่ในหอพักหรือต้องอยู่ในกลุ่มชนเพื่อเป็นการป้องกันการระบาด

- ท่านที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งต้องเดินทางไปซีกโลกใต้ในระหว่างเดือนเมษายนถึงกันยายนหรือท่านที่เดินทางหรือจัดคณะทัวร์ไปยังประเทศเขตร้อนชื้นในทุกฤดู

ใครก็ตามที่ต้องการลดความเสี่ยงที่จะเกิดอาการป่วยจากไข้หวัดใหญ่หรือแพร่เชื้อไข้หวัดใหญ่ให้กับผู้อื่น ควรรับการฉีดวัคซีนนี้

4. เมื่อไหร่ที่ท่านควรรับวัคซีนไข้หวัดใหญ่

ถ้าทำได้ควรวางแผนรับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ในเดือนตุลาคมหรือเดือนพฤศจิกายน แต่การรับการฉีดวัคซีนในเดือนธันวาคมหรือช้ากว่านั้นก็ยังสามารถได้รับประโยชน์จากวัคซีน ท่านสามารถรับวัคซีนในทันทีที่มีโอกาส และทราบท่านที่ยังมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นในชุมชนของท่าน ไข้หวัดใหญ่มักระบาดในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคม แต่มีกระแสมากที่สุดในเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์

คนส่วนมากต้องฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่เพียงครั้งเดียวในแต่ละปี สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 9 ขวบที่รับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่เป็นครั้งแรก – หรือใครที่รับวัคซีนครั้งแรกเมื่อฤดูที่แล้วแต่รับวัคซีนเพียงครั้งเดียว ควรรับวัคซีนอีก 2 ครั้งห่างกันอย่างน้อย 4 สัปดาห์ จึงจะได้รับการป้องกันอย่างครบถ้วน

วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สามารถให้พร้อมกับวัคซีนชนิดอื่นได้ รวมถึงวัคซีนป้องกันโรคปอดบวม

5. บุคคลบางคนควรปรึกษาแพทย์ก่อนรับการฉีดวัคซีน

บางคนไม่ควรได้รับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ชนิดเชื้อตายหรือควรรอก่อน

- แจ้งให้แพทย์ทราบถ้าเคยมีอาการแพ้อย่างรุนแรง (ถึงขั้นเป็นอันตรายแก่ชีวิต) อาการแพ้ต่อวัคซีนไข้หวัดใหญ่น้อยมาก
 - ไวรัสวัคซีนไข้หวัดใหญ่เจริญเติบโตในไข่ คนที่แพ้ไข่อย่างรุนแรงไม่ควรฉีดวัคซีนชนิดนี้
 - ผู้ที่แพ้ส่วนผสมในวัคซีนต่าง ๆ ไม่ควรได้รับการฉีดวัคซีน
 - หากเคยฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่แล้วมีอาการแพ้อย่างรุนแรงต้องแจ้งให้แพทย์ทราบ
- แจ้งให้แพทย์ทราบถ้าท่านเคยมีประวัติเกี่ยวกับโรคกิลเลน-บาร์เร่ ซินโดรม (เป็นอัมพาตชนิดหนึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า GBS) ท่านสามารถฉีดวัคซีนได้แต่แพทย์ต้องเป็นผู้ตัดสินใจ
- บุคคลที่ป่วยปานกลางหรือรุนแรง ควรรอจนกว่าจะหายดีก่อนค่อยรับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ กรุณาปรึกษาแพทย์หรือพยาบาลเกี่ยวกับการเลื่อนนัดฉีดวัคซีนใหม่ แต่ถ้ามีอาการป่วยเล็กน้อยสามารถรับการฉีดวัคซีนได้

6. ผลเสียจากวัคซีนไข้หวัดใหญ่ชนิดเชื้อตาย

วัคซีนก็เหมือนยารักษาโรคต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียร้ายแรงได้ เช่นอาการแพ้อย่างรุนแรง โอกาสที่วัคซีนจะส่งผลเสียถึงขั้นเป็นอันตรายต่อชีวิตเป็นไปได้น้อยมาก

ปัญหาร้ายแรงที่จะเกิดจากการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ชนิดเชื้อตายที่เชื้อไวรัสถูกฆ่าแล้วมีน้อยมาก ดังนั้นท่านจะไม่ติดเชื้อไข้หวัดใหญ่จากการฉีดวัคซีนนี้

ปัญหาเล็กน้อย:

- ระบบ แดง หรือบวมบริเวณที่ฉีด
- มีไข้ . ปวดเมื่อย

ถ้าปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น มักจะเริ่มไม่นานหลังฉีด แล้วควรหายภายใน 1-2 วัน

ปัญหาร้ายแรง:

- การแพ้ถึงขั้นเป็นอันตรายต่อชีวิตจะมีน้อยมาก ถ้าหากเกิดขึ้นจะปรากฏภายใน 2 - 3 นาที ถึง 2 - 3 ชั่วโมงหลังฉีด
- ในปี 1976 วัคซีนไข้หวัดใหญ่เกี่ยวข้องกับโรคอัมพาตร้ายแรงที่เรียกกันว่า กิลเลน-บาร์เร่ซินโดรม (GBS) นับแต่นั้นมาวัคซีนไข้หวัดใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์ ที่แน่ชัด กับโรคจีบีเอส อย่างไรก็ตามถ้ามีโอกาสเสี่ยงในการเป็นโรคจีบีเอสจากวัคซีนไข้หวัดใหญ่ที่ใช้ในปัจจุบันจริง ๆ จากการศึกษาประมาณกันไว้ว่าจะเกิด 1 - 2 รายในหนึ่งล้านคนที่ฉีดวัคซีนเท่านั้น ซึ่งมีโอกาสน้อยกว่าการเสี่ยงเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ชนิดร้ายแรง ซึ่งป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีน

7. ควรทำอย่างไรถ้ามีอาการแพ้อย่างรุนแรง

สิ่งที่ควรสังเกต

- อาการผิดปกติต่าง ๆ เช่น มีไข้สูงหรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป อาการของการแพ้อย่างรุนแรงรวมทั้งการหายใจไม่สะดวก เสียงแหบ หรือหายใจมีเสียงดัง ลมพิษ ชีตขาว อ่อนเพลีย หัวใจเต้นเร็ว หรือเวียนศีรษะ

สิ่งที่ควรปฏิบัติ

- โทรศัพทหาแพทย์หรือพาผู้ป่วยไปพบแพทย์ทันที
- บอกกับแพทย์ว่ามีอะไรเกิดขึ้น วันที่ เวลาที่เกิดขึ้น และวันที่ได้รับวัคซีน
- ขอให้แพทย์ พยาบาลของท่าน หรือเจ้าหน้าที่การแพทย์เขียนรายงานเกี่ยวกับปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากวัคซีนในแบบฟอร์ม (VAERS) หรือแจ้งโดยตรงผ่าน เว็บไซต์ของ VAERS ที่ www.vaers.hhs.org หรือโทรศัพทแจ้งที่หมายเลข 1-800-822-7967 VAERS ไม่ได้ให้คำปรึกษาทางการแพทย์

8. โปรแกรมช่วยเหลือชดเชยสำหรับการได้รับอันตรายจากวัคซีนแห่งชาติ

ในกรณีที่ท่านหรือบุตรหลานของท่านมีอาการแพ้วัคซีนอย่างรุนแรง รัฐบาลกลางได้จัดโปรแกรมช่วยจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดจากผลกระทบจากวัคซีน

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับโปรแกรมชดเชยสำหรับการได้รับอันตรายจากวัคซีนแห่งชาติ โทรถามได้ที่หมายเลข **1-800-338-2382** หรือเข้า ชมได้ที่เว็บไซต์ www.hrsa.gov/vaccinecompensation

9. ท่านจะเรียนรู้มากกว่านี้ได้อย่างไร

- สอบถามแพทย์หรือพยาบาลซึ่งสามารถให้เอกสารที่บรรจุอยู่ภายในกล่องวัคซีน หรือแนะนำแหล่งความรู้จากที่อื่นได้
- โทรถามกระทรวงสาธารณสุขท้องถิ่นหรือของรัฐ
- ติดต่อศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (CDC):
 - โทร **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)**
 - เข้าชมเว็บไซต์ของ CDC ที่ www.cdc.gov/flu